

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den bestämmelse i sjukförsäkringslagen som gäller beloppet av den ersättning för semesterkostnader som betalas till en arbetsgivare ändras. Enligt förslaget skall basen för ersättning för semesterkostnader vara den föräldrapenning, som betalats till den försäkrade, ifall om det är fråga om en sådan ersättning för semesterkostnader som baserar sig på semester som tjänats in under föräldraledighet i fråga om vilken någondera föräldern haft rätt till föräldrapenning 2004. Föräldern skall anses ha haft rätt till förmånen även om den har betalats till arbetsgivaren, som varit skyldig att betala lön. Ändringen genomförs genom att ikraftträdandebestämmelsen i sjukförsäkringslagen ändras.

I propositionen föreslås att det skrivfel i 11 kap. 4 § 5 mom. som gäller förmånens benämning och som påverkar den försäkrades rättigheter ändras från föräldrapenning till

föräldradagpenning.

Det föreslås också att 18 kap. 2 § 1 mom. i lagen ändras så att endast minimidagpenningens kostnader i samband med föräldradagpenningarna och specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Förslaget motsvarar de bestämmelser som gällde innan den nya sjukförsäkringslagen trädde i kraft.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits. Bestämmelserna om ersättning för semesterkostnader föreslås bli tillämplade från och med ingången av 2005. Avsikten är att beloppet av de eventuella minimidagpenningens kostnader, som beviljats i förskott i samband med sjukdagpenningen, skall dras av från statens förskott, som beviljas för minimidagpenningens kostnader i samband med föräldradagpenningarna och specialvårdspenningarna, efter det att lagen trätt i kraft.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Totalrevideringen av sjukförsäkringslagen trädde i kraft vid ingången av 2005. I den nya sjukförsäkringslagen (1224/2004) ingår förutom bestämmelser ur den tidigare gällande sjukförsäkringslagen (364/1963) även lagen om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas (238/1994).

I 14 kap. i sjukförsäkringslagen föreskrivs om ersättning som betalas till en arbetsgivare för semesterkostnader. Enligt 3 § 2 mom. i kapitlet är beloppet av den ersättning som betalas till arbetsgivaren beloppet av den förmån som ligger till grund för ersättningen förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,55.

I 21 kap. ingår bestämmelser om lagens ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Enligt 1 § 14 mom. i kapitlet tillämpas bestämmelserna i 14 kap. när en arbetsgivare söker ersättning för semesterkostnader utifrån sådana kostnader som grundar sig på en föräldradagpenningens period som utgått efter att denna lag trätt i kraft. Enligt 1 § 15 mom. i kapitlet tillämpas lagens 14 kap. 3 § 2 mom. på ersättning för semesterkostnader, om föräldradagpenning för samma barn har betalats första gången efter att denna lag trätt i kraft.

Om föräldrapenningsperioden upphört innan den nya sjukförsäkringslagen trätt i kraft, tillämpas lagen om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas, som gällde före den nya sjukförsäkringslagens ikraftträdande. I sådana fall motsvarar det ersättningsbelopp som

betalas till arbetsgivaren beloppet av den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalts per dag till en arbetstagare för den tid för vilken semester tjänats in.

Avsikten är att storleken på den ersättning för semesterkostnader som betalas till en arbetsgivare, i de fall när en föräldradagpenningssperiod för samma barn har inletts 2004 och fortsätter 2005, skall motsvara beloppet av den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalts per dag till en arbetstagare för den tid för vilken semester tjänats in. Avsikten är således inte att höja ersättningsbeloppet. Av ikraftträdandebestämmelsen i den nya sjukförsäkringslagen och av ordalydelsen i 14 kap. 3 § 2 mom. följer dock att det i dessa fall inte finns någon bestämmelse om ersättnings storlek.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att 21 kap. 1 § 15 mom. i sjukförsäkringslagen ändras så, att beloppet av den ersättning för semesterkostnader som betalas till arbetsgivaren i det fall att föräldradagpenningssperioden, som ligger till grund för ersättningen, har inletts så som avses i 21 kap. 1 § 14 mom. före sjukförsäkringslagens ikraftträdande och upphört efter dess ikraftträdande, motsvarar den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalts per dag till en arbetstagare för den tid för vilken semester tjänats in.

Enligt den sjukförsäkringslag som gällde innan den nya sjukförsäkringslagen trädde i kraft finansieras minimidagpenningsskostnaderna i samband med moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna av statens medel. Avsikten med den nya sjukförsäkringslagen var inte att ändra på finansieringsansvaret eller utvidga statens direkta ansvar för finansieringen av dagpenningarna. Med anledning av detta föreslås att 18 kap. 2 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen ändras så, att staten inte finansierar minimidagpenningsskostnaderna i samband med sjukdagpenningen.

Sjukförsäkringslagens 11 kap. 4 § 5 mom. gäller en särskild grund för bestämmande av en förmån för personer i kortvariga anställningsförhållanden. Det är fråga om en ny bestämmelse med vilken avsikten är att rätta till

vissa situationer där någon missgynnas. Bestämmelsen träder i kraft den 1 oktober 2005.

I lagrummet anges att arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte denna försäkrade hade blivit arbetsoförmögen. Likaså kan förmånen bestämmas med stöd av denna särskilda bestämmelse, om en sådan anställning har avbrutits av att rätt till specialvårdspenning eller dagpenning som betalas på grundval av föräldraskap inträtt. Till följd av ett skrivfel i bestämmelsen begränsas dess tillämpning i det sistnämnda fallet endast till inträdet av rätten till föräldrapenning. Bestämmelsen är dock avsedd att täcka alla situationer som gäller inträde av rätt till föräldradagpenning, med vilket förutom inträde av rätt till föräldrapenning även avses inträde av rätt till särskild moderskaps-, moderskaps- och faderskapspenning. Skrivfelet, som inverkar på de försäkrades rättigheter, föreslås därför bli korrigerat.

2. Propositionens konsekvenser

Kostnaderna för sjukdagpenningens minimibelopp uppskattas 2005 uppgå till ca 13 miljoner euro. Om den föreslagna ändringen av 18 kap. 2 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen inte görs, stiger statens andel av minimidagpenningsskostnaderna 2005 med samma summa. Till övriga delar har propositionen inte några ekonomiska konsekvenser.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Folkpensionsanstalten och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna har hörts i samband med beredningen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits, dock så att den tillämpas från och med ingången av 2005. Enligt uppgift från Folkpensionsanstalten har bestämmelsen om ersättning för se-

mesterkostnader inte tillämpats i början av 2005. Det föreslås dock att det i ikraftträdandebestämmelsen föreskrivs att Folkpensionsanstalten på tjänstens vägnar rättar de beslut om ersättning för semesterkostnader som fattats innan denna lag träder i kraft.

Eftersom staten månatligen betalar förskott på minimidagpenningarkostnaderna är det möjligt att staten, efter det att den nya sjukförsäkringslagen trätt i kraft, betalt en andel till Folkpensionsanstalten även för finansieringen av minimidagpenningarkostnaderna i samband med sjukdagpenningen. Efter det att denna lag trätt i kraft är det ändamålsenligt

att beakta dessa eventuellt beviljade statliga andelar så, att de dras av direkt från det följande förskottet på statens andel i samband med minimidagpenningarkostnaderna. Om det första förskottet på statens andel som beviljas efter det att lagen trätt i kraft inte räcker till för att täcka avdraget, görs avdraget på det förskott som beviljas därefter. Att återkräva ett beviljat förskott kan inte anses vara ett ändamålsenligt sätt att rätta till finansieringen av förmåner.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 11 kap. 4 § 5 mom., 18 kap. 2 § 1 mom. och 21 kap. 1 § 15 mom. som följer:

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmånerna

4 §

Arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad och beloppet av föräldradagpenning på grundval av den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning

En försäkrads i 1 mom. avsedda kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader kan på ansökan uppskattas också utgående från en utredning om den i 2 § 1 mom. 1 punkten avsedda arbetsinkomsten för minst en månad som han eller hon företer. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i

arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetssökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog kan dras slutsatsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

2 §

Statens finansieringsandel, garantibelopp och likviditetsbelopp

Minimidagpenningarna i samband med föräldradagpenningarna och specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på sin andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

21 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Lagens 14 kap. 3 § 2 mom. tillämpas på ersättning för semesterkostnader, om föräldradagpenning för samma barn har betalats första gången efter att denna lag trätt i kraft. Utan hinder av vad som bestäms i 14 kap. 3 § 2

mom. motsvarar ersättningsbeloppet per dag den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalats till en arbetstagare för den tid under vilken semester tjänats in, om arbetsgivaren med stöd av 14 mom. ansöker om ersättning för semesterkostnader på den grund som anges i 14 mom.

Denna lag träder i kraft den 2005. Lagens 11 kap. 4 § 5 mom. träder dock i kraft den 1 oktober 2005. Lagens 18 kap. 2 § 1 mom. och 21 kap. 1 § 15 mom. tillämpas från och med ingången av 2005.

Folkpensionsanstalten rättar på tjänstens vägnar ett sådant beslut om ersättning för semesterkostnader som fattats innan denna lag träder i kraft, om bestämmelser som varit i kraft före lagens ikraftträdande har tillämpats på ersättningen.

Sådant förskott på statens andel av minimidagpenningarna i samband med sjukdagpenning som beviljats med stöd av 18 kap. 2 § 1 mom., vilket gällde före denna lags ikraftträdande, dras av från det förskott på statens andel som beviljas efter det att lagen trätt i kraft. Om det inte är möjligt att göra hela avdraget på det första förskott som beviljas, görs avdraget på de förskott som beviljas därefter.

Helsingfors den 4 februari 2005

Republikens President**TARJA HALONEN**Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 11 kap. 4 § 5 mom., 18 kap. 2 § 1 mom. och 21 kap. 1 § 15 mom. som följer:

Gällande lydelse

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmånerna

4 §

Arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad och beloppet av föräldradagpenning på grundval av den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning

Föreslagen lydelse

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmånerna

4 §

Arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad och beloppet av föräldradagpenning på grundval av den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning

En försäkrads i 1 mom. avsedda kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader kan på ansökan uppskattas också utgående från en utredning om den i 2 § 1 mom. 1 punkten avsedda arbetsinkomsten för minst en månad som han eller hon företer. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till föräldrapenning eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetssökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog kan dras slut-

En försäkrads i 1 mom. avsedda kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader kan på ansökan uppskattas också utgående från en utredning om den i 2 § 1 mom. 1 punkten avsedda arbetsinkomsten för minst en månad som han eller hon företer. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till *föräldradagpenning* eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetssökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

satsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

kan dras slutsatsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

2 §

Statens finansieringsandel, garantibelopp och likviditetsbelopp

Minimidagpenningarna i samband med sjuk- och föräldradagpenningarna samt specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på sin andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

2 §

Statens finansieringsandel, garantibelopp och likviditetsbelopp

Minimidagpenningarna i samband med föräldradagpenningarna och specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på sin andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

21 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Lagens 14 kap. 3 § 2 mom. tillämpas på ersättning för semesterkostnader, om föräldradagpenning för samma barn har betalats första gången efter att denna lag trätt i kraft.

21 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Lagens 14 kap. 3 § 2 mom. tillämpas på ersättning för semesterkostnader, om föräldradagpenning för samma barn har betalats första gången efter att denna lag trätt i kraft. *Utan hinder av vad som bestäms i 14 kap. 3 § 2 mom. motsvarar ersättningsbeloppet per dag den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalats till en arbetstagare för den tid under vilken semester tjänats in, om arbetsgivaren med stöd av 14 mom. ansöker om ersättning för semesterkostnader på den grund som anges i 14 mom.*

Denna lag träder i kraft den 2005. Lagens 11 kap. 4 § 5 mom. träder dock i kraft den 1 oktober 2005. Lagens 18 kap. 2 § 1

mom. och 21 kap. 1 § 15 mom. tillämpas från och med ingången av 2005.

Folkpensionsanstalten rättar på tjänstens vägnar ett sådant beslut om ersättning för semesterkostnader som fattats innan denna lag träder i kraft, om bestämmelser som varit i kraft före lagens ikraftträdande har tillämpats på ersättningen.

Sådant förskott på statens andel av mini-midagpenningarna i samband med sjukdagpenning som beviljats med stöd av 18 kap. 2 § 1 mom., vilket gällde före denna lags ikraftträdande, dras av från det förskott på statens andel som beviljas efter det att lagen trätt i kraft. Om det inte är möjligt att göra hela avdraget på det första förskott som beviljas, görs avdraget på de förskott som beviljas därefter.
